

ΜΑΚΡΥΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Μιά ώρα μακριά απ' την πόλη, με τὰ πόδια, θά-
τανε τὸ σπίτι μας. Ἀλλὰ σὲ τί θέση ! Ἀπ' τὴ μιὰ
μεριά, πίσω τοῦ σπιτιοῦ, ἕνα βουνό ἀπότομο, φαλα-
κρό, γυμνὸ ἀπὸ κάθε βλάστηση, καὶ μικροὶ, μικροὶ
λόφοι, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἕνα ρέμα, με χίλια διὰ ρε-
ματάκια, ποὺ χυνόντουσαν σ' αὐτό, μικροὺς καταρ-
ράχτες, κατασκευάσματα τῶν νερῶν, ποὺ ἀπὸ ψηλά,
βρομητικὰ κατέβαιναν .

Δυὸ μόνον ὄπια ὑπῆρχαν ἐκεῖ. Τὸ δικό μας, κ' ἔ-
να ἄλλο, πρὸς τὴν πόλη, στὴν ἴδια γραμμὴ, καὶ ἴσαμε
διακόσα μέτρα ἀπὸ μᾶς. Ἄλλο δὲν ὑπῆρχε. Μετὰ τὸ
ρέμα ὁμοῦ, στὸ δρόμο τῶν περιβολιῶν, ὑψωνόταν ἔ-
να ὄραϊο, κομψό, ποὺ κατοικοῦσε ἕνα ἀντρογόνο πε-
ρασμένης ἡλικίας, με μιὰ δουλίτσα. Τίποτε ἄλλο. Πέ-
ρα λίγο ἀρχίζανε τὰ περιβόλια, σειρὰ περιβολιῶν . .
Κοράκια γύριζαν, πλήθος, ἔκαναν βόλτες ψηλά, καὶ
ὁ κρωγμὸς τους κάθε τόσο ἀκουγότανε μέσα στὴ σι-
ωπὴ, στὴν ἐρημίαν.

— Πῶ, πῶ, ἐρημίαν . . Τρομάρα εἶναι δῶ ! εἶπε
ἡ μάνα μου, ὅταν ἐπήγαμε.

ἴσως εἶχε δίκιο, ἀλλὰ τί νὰ κάναμε ; Ἡ ἀνάγ-
κη. Κάποιος φίλος παλιὸς τοῦ πατέρα μου τοῦ τῶδε-
σε δωρεάν νὰ καθίσει. Τῶς φτιάξει αὐτὸς γιὰ ἐξο-
χικό . . .

Ὁ δρόμος του ἔφερε στὴν πόλη, ἀλλὰ τὸν εἶχαν
χαλάσει τὸν περισσότερο, τὰ νερά. Σχιμαδὲς μεγά-
λες τοῦ εἶχαν κάνει δῶ, ἐκεῖ πάλι τοῦ εἶχαν ἀνοίξει,
λές, τὰ σωθικά του, κ' ἔβλεπες ἄλλα χρώματα, κόκκινα
αὐτά, στὸ βάθος. Ὑπῆρχαν καὶ μερικά δέντρα, λεῦ-
κες τὰ πιά πολλά, κ' ἕνα μάλιστα κομμένο τὸ μισό,
ποῦχε βγάλει φυλλαράκια, ἢ κλαδάκια, στὰ πλάγια
του.

Γιὰ νὰ πάμε κεῖ, στὸ σπίτι, τραβήξαμε τὸ διάολό
μας. Περάσαμε πρώτα ἀπὸ τὸ δρόμο τῶν περιβο-
λιῶν, ὕστερα στρίψαμε σ' ἕνα δρομάκι γεμάτο δέν-
τρα, ποῦφευρε στὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ μας. Καὶ ἀπὸ
μακριὰ ξεφορτώσαμε τὰ πράγματά μας.

Ὁ δρόμος τῶν περιβολιῶν εἶταν ὄραϊος, στρα-
τός. Ἐρχότανε ὁμοῦ ἀπὸ μακριὰ, δὲν εἶταν ἴσιος, καὶ
μᾶς πλησίαζε κεῖ, περνώντας τὴ γέφυρα, κ' ἔπειτα
χανόταν, ἀκολουθώντας τὸ ρέμα.

Ὁ πατέρας μου ἔλεγε, πὼς ὁ δρόμος μας εἶταν ὁ
σωστός δρόμος τῶν περιβολιῶν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἡμέρα
ποῦ ἡ γέφυρά του χάλασε, χάθηκε καὶ αὐτός. Ἡ δη-
μοτικὴ ἀρχὴ εἶδε καὶ τὸ δύσκολο νὰ διατηρεῖ δρόμο,
ποῦ κάθε τόσο τὰ νερά τονε χάλωσαν, καὶ τὸν ἀφῆσε
στὴν τύχη του. Προτίμησε κείνον, τὸν ἄλλον, ποῦ ἂν
καὶ δὲν εἶταν ἴσιος, εἶταν ὁμοῦ μακριὰ ἀπὸ τὴν ὀ-
μὴ τῶν νερῶν.

Καὶ ἀπ' τὸ δρόμο τῶν περιβολιῶν περνοῦσε κ' ἕνα
λεωφορεῖο. Τὸ πρῶτο, τὸ μεσημέρι καὶ τὸ βράδι, ὅταν
τὸ πῶς τῆς ἡμέρας ἔβγαινε.

Ὁ πατέρας μου ἐρχότανε μόνον τὸ βράδι. Ἐπαινο-
φαί μαζὶ του γιὰ τὸ μεσημέρι. Θεωροῦσε ἔξοδο νᾶρ-
χετα καὶ τὸ μεσημέρι με τὸ λεωφορεῖο .

Πόσο μ' εὐχαρίστησε ὅταν πήγαμε σ' αὐτὸ τὸ σπ-

τι, τὸ πρῶτο ποῦ βγήκα, κ' εἶδα στὴν ἄκρη ἑνὸς ρεμα-
τιοῦ, παπαροῦνες νὰ κοινοῦνται, καὶ μοῦ ἦρθε ἡ μυ-
ρουδιά τῶν ἀγριῶν λουλουδιῶν. Τὸ χαμόμηλο, τὸ κα-
λύτερο στολίδι τῆς ἀνοιξιῆς, ἀπλωνόταν παντοῦ, ἐκτὸς
ἀπ' τοὺς ξερούς λόφους, ποῦ ἄλλο ἀπ' ἀγκαθιά, κ'
αὐτὰ κάπου - κάπου, δὲ φύτρωναν.

Χελιδόνα γυρίζανε γρήγορα, καὶ ψηλά στὸν καθά-
ριο οὐρανὸ, κοράκια, ἄλλοτε χτυπώντας τίς φτεροῦ-
γες τους, καὶ ἄλλοτε με ἀκίνητες, ἀπλωμένες, σκίζανε
τὸν ἄερα.

Πόσο ἐπιθυμοῦσα νᾶμουν κ' ἐγὼ ἕνα ἀπ' αὐτά . .

Δὲ θᾶχα, ἂν ἦμουνα, μιὰ ἀνησυχία, ποῦ μᾶζερε,
ἀπὸ τὴν ἡμέρα, ποῦ ἀφήσαμε μιὰ ἄλλη πόλη μακρυ-
νῆ, γιὰ νᾶρθομε σ' αὐτὸ τὸ μέρος ! Μιὰ ἀνησυχία
γιὰ τοὺς δικούς μου, γιὰ τὸν πατέρα μου, τὴ μάνα
μου, τὰδερφάρια μου, τί θὰ γίνουμε, τί θὰ κάνουμε !
Ἐκεῖ, στὸ σπιτάκι αὐτὸ τὸ ἐρημικό, με τὴν αἰλή,
τὸ πηγᾶδι καὶ τὰ δεντράκια, θὰ εἶμουν εὐχαριστημέ-
νος πολὺ, ἂν δὲν εἶχα αὐτὴν τὴν ἀνησυχία καὶ δὲν ἔ-
βλεπα ἕνα φόβο στὴ μάνα μου πάντα γιὰ τὰ μέλλοντα,
ἂν θὰ πηγαινίαν οἱ δουλιές τοῦ πατέρα μου καλά.

Καὶ ὅταν ἐρχόταν αὐτὸς τὸ βράδι, ἡ μάνα μου πρῶ-
τη, κοίταζε τὰ δάχτυλά του, ἂν εἶναι μαυρισμένα ἀπ'
τὸ μελάκι.

— Ἐργασίες ; τὸν ρωτοῦσε, ἔτυχε κάτι ;

— Ἐ, κάτι . .

Τὰ μικρὰ ἀδερφάρια μου χοροπηδοῦσαν τότε.

— Γιά, γιά ! ἔκανε ἡ μάνα μου, πὼς χαίρονται . .

Ὁ πατέρας μου τὰ κοίταζε με χαμόγελο.

Τὰ κοίταζε καὶ γώ, ἀλλὰ με λύπη.

Δὲν ξέρω πὼς, ὅταν ἔβλεπα τὴ χαρά τους, μοῦ ἄ-
ναβε ἡ λύπη, ἡ ἀνησυχία, πᾶς δυνατά.

— Γιὰ τὸν Πέτρο, τί θὰ κάνουμε ; δὲ θὰ πάει
σχολεῖθ ; ρώτησε γιὰ μένα μιὰ Κυριακὴ ἡ μάνα μου
τὸν πατέρα μου.

— Ποῦ νὰ πάει τώρα, τῆς ἀπάντησε αὐτός, τὸν ἔ-
χασε τὸ χρόνο του. Μεθαύριο, ἂν, Θεοῦ θ' ἴλοντος, πά-
με μέσα, τότε βλέπουμε. Κ' ἔπειτα, πὼς θὰ μείνετε
σεῖς μονάχοι ἐδῶ πέρα . . .

Ὁ κῆπος τοῦ σπιτιοῦ εἶταν καταπράσινος, λευλού-
δια πολύχρωμα θγαίνανε ἢ εἶχανε βγεῖ παντοῦ, γεμί-
ζοντας τὴν ἀτμόσφαιρα ὅλο εὐωδιές.

Τὰ δέντρα πάλι τοῦ δρόμου, τὰ μεγάλα, σὰ νὰ φλυ-
αροῦσαν, σὰ νὰ λέγανε, νὰ λέγανε σὲ κάθε δροσε-
ρῆ πνοή τοῦ ἀνέμου ποῦ περνοῦσε. Καὶ τὰ κοράκια,
σὲ πλήθος μεγάλο, γύριζαν κοντὰ στὸ ἀπότομο ὁ βου-
νό, καὶ φαινόντουσαν νὰ γριεύουνε στὸ πέραςμα τοῦ
γερακιοῦ, ποῦ ἀνήσυχια, νευρικά, καθὼς ἔσχιζε τὸν
ἄερα, κουνούσε τὸ κεφάλι του.

— Ἀχ, πὼς ἤθελα νᾶμουν . . ἔλεγα καὶ γι' αὐτό.

Τὴ νύχτα εἶχαμε, ἢ ἀκούγαμε μιὰ συναυλία. Αὐτὴν
τὴν ἔκαναν τὰ βαθράκια, ποῦ σὲ χιλιάδες βρισκόντου-
σαν στὸ ρέμα.

Καὶ ὅταν δὲν ἐφώναζαν ὅλα, μιὰ ἢ δυὸ φωνές ἀ-
παλῆς ὑψώνονταν στὴν ἠσυχία τῆς ἀνοιξιᾶτικης βρα-
διᾶς . .

Τὸ σπῆτι, πού ὑπῆρχε κοντά μας, ἄς ποῦμε κοντά μας, στὸν ἴδιο δρόμο, ξενοκιάστηκε ξαφνικά.

Αὐτοὶ πού μένανε κεῖ, πρὶν ἀκόμα τοὺς γνωρίσουνε τὶ ἄνθρωποι εἶταν καὶ πόσοι, φύγανε.

— Τί κρίμα, τί κρίμα. . . ἔλεγε ἡ μάνα μου. Τώρα δὲν ἔχουμε κανένα κοντά μας ! Θάχαμε κάποιον νὰ μιλοῦμε. . .

Μιά μέρα ὁμως, πού γύριζα ἀπὸ μιὰ περιπλάνηση γύρω κεῖ, βρήκα στὸ σπῆτι μιὰ ἐπίσκεψη.

Εἶταν αὐτή, μιὰ γυναίκα σχεδὸν γριά, πού καθότανε στὸ σπῆτι τὸ ὄμορφο, πάνω ἀπ, τὸ ρέμα καὶ στὸ δρόμο τῶν περιβολιῶν.

Μοῦ φάνηκε ἀλλιώτικο τὸ σπῆτι, καὶ σὰ νὰ πῆρε πάλι, καὶ κεῖ, κάτι ἀπὸ τὴν παλιά του χαρά. Καὶ μάλιστα, ὅταν ἦρθε ὁ γέρος της, ἕνας κοντόχοντρος, με πρόσωπο καταστρόγγυλο καὶ κοκκινώμαυρο.

Κ' ἔμειναν ὡς τὸ βράδι πού ἦρθε ὁ πατέρας μου, καὶ γνωριστήκανε. Τοὺς συνοδέψαμε ὕστερα, ὅλοι, καὶ τὰ μικρά, ἴσαμε τὸ ρέμα, πού οἱ θαυράκοι φωνάζανε πολλοὶ μαζί, πλήθος, με κάτι φωνές, σὰ νάχανε μαζευτεῖ κεῖ, νάχανε κάνει συνάθροιση, ὅλες οἱ μάγισσες καὶ οἱ στρίγγιες τοῦ κόσμου, κ' ἔκαναν κάποια μαγική, στρίγγιλια γιορτῆ, ἢ λειτουργία.

Ψηλά, ἕνα κομμάτι φεγγαριοῦ, φώτιζε, ἕνα μισοστέφανο φωτεινὸ με κορδέλλες, ἐπίσης φωτεινές, νὰ κρέμεται πάνω ἀπὸ τὸ ἀπότομο, μαῦρο βουνό. . . .

Ἡ μάνα μου ἔπιασε φίλια μ' αὐτὴ τὴν οἰκογένεια. Καὶ σχεδὸν κάθε μέρα εἶταν ἐκεῖ. Πήγαινα κ' ἐγὼ κ' οἱ ἀδερφοῦλες μου. Ἀλλὰ κάθε βράδυ εἶταν ἀδύνατο νὰ μὴν κοιτοπολέψω.

Διηγότανε στὸν πατέρα μου τί ἔβλεπε, τί ἀκούγε, πὼς περνοῦσαν, τί ἄνθρωποι εἶτανε.

Τσιγκούνηδες φοβεροὶ, ἔλεγε, πού δὲν εἶχε δεῖ ἄλλους τέτοιους. Κ' ἐνῶ εἶχανε λεφτά, χρήματα, εἶτανε πλούσιοι, κοιτάζανε με τὸ τίποτα νὰ περνοῦνε, σχεδὸν δυστυχοῦσανε. . . . Τὶς πρώτες μέρες τοὺς εἶχε πάσει γιὰ στωχούς, ἢ καλύτερα, γιὰ ἀνθρώπους, πού εἶχανε μικρὰ πράγματα, ἀλλ' ἔπειτα ἔμαθε πὼς εἶχανε περνοῦσα μεγάλη.

Αὐτὸ τὸ θεθαίωνα καὶ ὁ πατέρας μου, πούχε ρωτήσει κάποιον τοῦ τοὺς ἤξερε. Εἶχανε δυὸ περιβόλια ἐκεῖ, στὴ γραμμῆ, μεγάλα, νοικιασμένα σὲ περιβολάηδες. Ἐλιές, χωράφια καὶ κτήματα μες στὴν πόλη.

Κ' ἔλεγε ἡ μάνα μου :

— Γιὰ σζέφου, πὼς με μιὰ ὀκᾶ πατάτες περῶνε δυὸ μέρες. . . . Τρεῖς ἄνθρωποι μιὰ ὀκᾶ πατάτες σὲ δυὸ μέρες ! Γιὰ κοέας δὲν ἄκουσα ὡς τώρα νάχουνε μαγειρεῖ. Θὰ μοῦ τῶλενε. Αὐτὴ ὅλα μοῦ τὰ λέει. Χόρτα, πατάτες, κουνιά καὶ μανσοφάσουλα. . . . Ἀγοῦς : Κι αὐτὰ ἀπὸ λίγο. — Ἐκεῖνος ζεῖ πολλὰ γόνα, σοῦ λέει, πού τρώει λίγο. . . Κ' ἔτσι βροσιὰ τὸ γνότο τους ἀπὸ τὴν πείνα. . . Ἐχουνε καὶ κείνη τὴ δουλίτσα, κ' ἔχει γίνει πεσοὶ καὶ κόκκαλο. . .

Ἄν' οἱ γάτες της : εἶπε ἡ Νίτσα, ἡ μεγαλύτερη ἀδερφοῦλιά μου.

— Ἄσ'τα τὰ κακόμοια τὰ τῶα. Τὸ ἕνα μόλις στέκεται στὰ πόδια του, τὸ βλέπεις καὶ πᾶει/τρουλιζοντας, τᾶλλο πάλι, ἔχει μιὰ κοιλιά, τοῦμπανο. . . .

Ποῦς ξέρει τί τρώει. . . Τὶ τὰ θέλουνε τὰ ζῶα! . . .

Κι ἀφοῦ σταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμή, ἡ μάνα μου, εἶπε πάλι :

— Ἄμ' δὲ σοῦ εἶπα καὶ τᾶλλο. . . Αὐτὸ εἶναι πούναι ! Τρῶνε χόρτα ; — Μὰ εἶταν τόσο νόστιμα ! σοῦ λέει. Τρῶνε πατάτες, μαυροφάσουλα, τὰ σιχαμένα. — Μὰ εἶταν τόσο νόστιμα ! Ὅλο αὐτὸ ἀκούς, ὅλα νόστιμα τῆς φαίνονται, ἴσως γιὰτὶ δὲ ξεοδεύουνε πούλα. . . .

Αὐτὸ τῶχα ἀκούσει καὶ γὼ νὰ τὸ λέει, καὶ περῶνε νὰ νάκουῖω ὅταν ἔλεγε τί φαί εἶχαν :

— Μὰ εἶταν τόσο νόστιμα. . . .

Καὶ ἡ φωνὴ της ἀνέβαινε λεπτή, ψιλή, σὰ βιολιοῦ πού πιάνει ψηλές νότες.

Γιὰ τὴ δουλίτσα της, ἔλεγε πὼς δὲν τρώει καθόλου, πὼς ἀφίνει τὸ πιάτο της σχεδὸν ἄγκιχτο. Καὶ δὲν ἔλεγε διόλου ψέματα, γιὰτὶ μιὰ μέρα, πού εἶχαν ἀργήσει νὰ φᾶνε καὶ πήγαμε κεῖ, παρουσιάστηκε ἡ δουλίτσα κρατώντας τὸ πιάτο της με πατάτες βραστές.

— Κυρία, δὲν μπο ρῶ νὰ φάω ἄλλο. . .

— Δὲν πειράζει, παιδί μου, γιὰ τὸ βράδυ ! τῆς εἶπε ἡ κυρία της. Ὑστερα, γυρίζοντας σὲ μᾶς, μπροστὰ στὴ δουλίτσα :

— Δὲ σᾶς τῶπα ; Με τὸ τίποτα θρέφεται αὐτὸ τὸ παιδί. . . Εἶναι σὰν πουλάκι ! Με μιὰ μπουκιὰ φαί καὶ με λίγο ψομί χορταίνει. . . Ἐχει τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. . . Δὲν εἶναι σὰν καμπόσες, πού ἔχουνε κατάρα ! Πήγαινε, παιδί μου, καὶ βάλ'το στὸ ντουλάπι, νὰ μὴν πᾶνε μύγιες. . . .

Ἡ μάνα μου ὁμως, τὸ βράδι, πού διηγότανε στὸν πατέρα μου αὐτά, ἔλεγε :

— Αὐτὰ τὰ λέει, γιὰ νὰ κάνει τὴ δουλίτσα νὰ μὴν τρώει. . . Βάζω στοιχίμα. Ἡ δουλίτσα θέλει ἡ καημένη νὰ δείξει, πὼς ἔχει τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, καὶ μένει νηστικά, κάνει πὼς χορταίνει ! Κύριος ὁμως σὶδε πὼς θὰ γουργουρίζει ἡ κοιλιά τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ. . .

Τὰ γατάκια τους πάλι, τῶνα ἀδύνατο, ἀδύνατο, κοκκαλιάρικο, καὶ τᾶλλο με μιὰ κοιλιά φουσκομένη, σὰν γκαστρομένο, γυρίζανε στὸ σπῆτι φωνάζοντας ἀδιάκοπα.

Ἡ κυρία Ἐλένη ἔλεγε γι' αὐτά :

— Ἡ τίτα εἶναι ἀριστοκράτισσα : δὲν τρώει ὅ,τι καὶ ὅ,τι εἶναι πολύ, μὰ δὲν ξέρετε πόσο, ἰδιότροπη. Θέλει ἐκλεκτὸ φαί. . . Ἡ Ζούλα ὁμως, τρώει ὅ,τι βρεῖ, γιὰτὸ ἔχει μιὰ κοιλιά, νά. . .

Μιὰ μέρα ἀκούσαμε ξαφνικά τὴ φωνὴ τῆς δουλίτσας νὰ λέει :

— Κυρία, κυρία ! . . . Οἱ γάτες τρῶνε μιὰ μεγάλη ἀκρίδα. . . .

— Ἀφσέ τες ! ἔκανε ἡ κυρά της καὶ τινάχτηκε ἀπ' τὴν καρέκλα της, ἀφσέ τες. . . Αὐτὴ εἶναι ἡ τροφή τους. . . .

(Ἀκολουθεῖ)